

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/44/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116211419
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2116211419.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlaticy Javorovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Briškovej a JUDr. Bibiány Ťažiarovej v spore žalobkyne: JUDr. A. K., rod. K., nar. X. K. XXXX, trvalo bytom W., W. XXXX/XXB, zastúpená splnomocnenkyňou: Advokátska kancelária JUDr. Oľga Rosulegová, s.r.o., Hrabový chodník 4, 831 01 Bratislava - mestská časť Nové Mesto, IČO: 51 247 798, proti žalovaným: 1/ E. H., rod. N., nar. XX. I. XXXX, trvalo bytom T., C. XXXX/XXD, 2/ K. H., nar. X. S. XXXX, trvalo bytom T., C. XXXX/XXD, adresa žalovaných na doručovanie: T. - K., A. XX, o vypratanie nehnuteľností, o odvolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 18. decembra 2020 č. k. 10C/134/2016-238, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd odvolanie žalovaných 1/ a 2/ vo vzťahu k III. výroku rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalovaných 1/ a 2/ na prerušenie konania o d m i e t a.

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti o vyhovení žalobe vo veci samej a v časti o náhrade trov konania (I. a II. výrok) r u š í a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalovanej 1/ a žalovanému 2/ uložil povinnosť vypratať rodinný dom súpisné číslo XXXX s príslušenstvom postavený na parcele číslo 753, v katastrálnom území K., okres Trnava, obec T. zapísaný na LV č. XXX a pozemky registra C, a to parcela číslo 753, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 335 m², parcela číslo 754, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 29 m², parcela číslo 755, záhrada o výmere 263 m², v katastrálnom území K., okres Trnava, obec T., zapísané na LV č. XXX, a to do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku; II. žalovanej 1/ a žalovanému 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalobkyňi trovy konania v rozsahu 100 %; III. návrh žalovanej 1/ a žalovaného 2/ na prerušenie konania zamietol.

Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 151 ods. 1, § 164, § 177 ods. 1, § 191 CSP (zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov); § 123, § 126 ods. 1 O.z. (zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov).

Vecne dôvodil, že žalobkyňa sa žalobou došlou súdu 13.5.2016 domáhala voči žalovanej vypratania vyššie označených nehnuteľností, uviedla, že nehnuteľnosti nadobudla na základe darovacej zmluvy uzatvorenej dňa 24.11.2014 s JUDr. E. K. ako daryňou. Právna predchodkyňa žalobkyne nadobudla nehnuteľnosti na základe darovacej zmluvy uzatvorenej dňa 1.1.2004 s S. N. ako darcom. Žalovaní bez súhlasu žalobkyne užívajú predmetnú nehnuteľnosť, spolu s deťmi, hoci nemajú žiadny právny nárok túto užívať a so žalobkyňou neuzatvorili žiadnu nájomnú zmluvu alebo iný obdobný zmluvný vzťah, ktorí by ich oprávňoval nehnuteľnosť užívať. Nehnuteľnosti začali užívať bez súhlasu žalobkyne a bez predchádzajúceho oznámenia, s tým, že okrem nehnuteľností užívajú aj vnútorné vybavenie, pričom jeho užívaním dochádza k opotrebeniu a bezdôvodnému obohateniu. Žalovaní znemožňujú žalobkyňi prístup do nehnuteľností a tieto odmietajú dobrovoľne vypratať.

Žalovaní v písomnom vyjadrení k žalobe uviedli, že právna predchodkyňa žalobkyne - JUDr. E. K. nadobudla nehnuteľnosti na základe darovacej zmluvy uzatvorenej s otcom žalovanej 1/ - S. N., pričom sa zaviazala, že zabezpečí starostlivosť o darcu. Zároveň darovacou zmluvou bolo zriadené právo z vecného bremena z doživotného bývania pre darcu. Dňa 21.5.2013 S. N. vyzval obdarovanú E. K. na vrátenie daru, z dôvodu, že E. K. sa voči S. N. správala v rozpore s dobrými mravmi tým, že mu neposkytla primeranú starostlivosť. Napriek tomu, že doručením výzvy na vrátenie daru zanikol právny vzťah z darovania ex lege, E. K. uzatvorila so žalobkyňou ako obdarovanou ďalšiu darovaciu zmluvu. Žalovaní ďalej uviedli, že S. N. sa na Okresnom súde Senica žalobou domáha určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, z dôvodu zániku darovania. Žalovaní tvrdia, že nehnuteľnosti užívajú na základe súhlasu S. N. ako vlastníka nehnuteľností. Na doplnenie skutkového stavu poukázali aj na to, že E. K. opustila spoločnú domácnosť, ktorú tvorila s S. N., spôsobila mu ujmu na zdraví, podala mu pokazenú stravu, odcudzila hotovosť, životnú poisťku a doklady a spôsobila škodu na nehnuteľnostiach. V následnom vyjadrení z 10.11.2020 zotrvali na tvrdení, že nesúhlasia s nárokom žalobkyne a uviedli, že svoje užívacie právo odvodzujú od užívacieho práva S. N. zriadeného ako vecné bremeno doživotného bývania a užívania nehnuteľností. Žalovaní tvrdia, že užívajú nehnuteľnosť so súhlasom pôvodného darcu a zároveň ako oprávneného z vecného bremena.

Súd prvej inštancie vychádzal zo zisteného skutkového stavu veci, podľa ktorého je žalobkyňa vlastníčkou nehnuteľností, ktoré nadobudla na základe darovacej zmluvy uzatvorenej dňa 24.11.2014 s daryňou JUDr. E. K. (darovacia zmluva z 24.11.2014, LV č. XXX pre k. ú. K.). Daryňa E. K. predmetné nehnuteľnosti nadobudla na základe darovacej zmluvy uzatvorenej dňa 1.1.2004 od darcu S. N.. Podľa čl. VI darovacej zmluvy sa obdarovaná E. K. zaviazala, že darca bude doživotne u nej bývať a bude sa o neho starať (darovacia zmluva z 1.1.2004). S. N. vyzval listom z 22.5.2013 obdarovanú E. K., aby mu nehnuteľnosti vrátila z dôvodu, že mu neposkytuje starostlivosť, ku ktorej sa zviazala a neznáša náklady spojené s údržbou nehnuteľností (výzva z 22.5.2013). Následne sa S. N. domáhal žalobou na súde toho, aby súd uložil E. K. ako žalovanej (neskôr rozšíril okruh žalovaných aj o žalobkyňu ako nadobúdateľku nehnuteľností) povinnosť vydať mu darované nehnuteľnosti, z dôvodu hrubého a sústavného porušovania dobrých mravov zo strany E. K.. Okresný súd Senica v konaní sp. zn. 5 C/125/2013 žalobu S. N. o vrátenie daru a určenie vlastníckeho práva k darovaným nehnuteľnostiam v celom rozsahu zamietol. Krajský súd v Trnave v konaní sp. zn. 24Co/1/2020 rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Senica (rozsudok Okresného súdu Senica č. k. 5C/125/2013-1131, rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 24Co/1/2020-1223). Žalovaní kvalifikovane nepopreli užívanie nehnuteľností. Práve naopak, tvrdia, že nehnuteľnosti užívajú a svoje užívacie právo odvodzujú od súhlasu S. N.. Najskôr mali za to, že S. N. bol oprávnený udeliť im súhlas s užívaním z titulu svojho vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré mal nadobudnúť výzvou na vrátenie daru od E. K., a to ex lege spätne. Následne, po rozhodnutí Okresného súdu Senica č. k. 5C/125/2013-1131, odvodzujú súhlas s užívaním od práva S. N. doživotne užívať nehnuteľnosti z titulu práva z vecného bremena (nepopreté skutkové tvrdenia, čestné prehlásenie U. T., list - odpoveď žalovanej 1/ adresovaná právnej zástupkyňi žalobkyne z 3.7.2017).

Súd prvej inštancie uviedol, že nevykonával dokazovanie svedeckou výpoveďou S. N., a ani listinami predloženými žalovanými, a to znaleckým posudkom k zraneniam S. N., lekárskou správou zo 17.12.2013 a 4.3.2013, znaleckým posudkom vo veci dopravnej nehody zo 17.12.2013, trestným oznámením podaným S. N., uznesením OR PZ ODI ČVS: ORP-98/DI-TT-2014, upovedomením o začatí trestného stíhania voči E. H., uznesením OR PZ ODI, ČVS: ORP-191/DI-TT-25016 z 2.12.2016, fotodokumentáciou o stave nehnuteľnosti v roku 2013, zápisnicou o výsluchu S. N. v konaní Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 4Tp/56/2017, zápisnicou o pojednávaní na Okresnom súde Senica sp. zn. 5C/125/2013 z 15.6.2016, a to z dôvodu, že mal z vykonaného dokazovanie zistený skutkový stav dostatočne pre rozhodnutie vo veci samej, navyše, predložené dôkazné návrhy na dokazovanie nie sú spôsobilé vyvrátiť dva základné predpoklady pre rozhodnutie vo veci: vlastnícke právo žalobkyne a užívanie nehnuteľností zo strany žalovaných. Samotné dôkazné návrhy smerovali k preukázaniu vzťahu medzi E. K. a S. N., prípadne okolností týkajúcich sa vzťahov medzi S. N. a žalobkyňou, ktoré predchádzali uzatvoreniu darovacej zmluvy. Tieto skutočnosti nie sú podstatné pre rozhodnutie vo veci samej. Uvedené dôkazné návrhy nie sú spôsobilé spochybniť vlastnícke právo žalobkyne (prvý základný predpoklad úspechu v konaní), keďže tak z listu vlastníctva č. XXX pre k. ú. K., ako aj z rozhodnutia Okresného súdu Senica vyplýva nesporný záver o tom, že žalobkyňa je vlastníčkou nehnuteľností. Vykonávanie navrhovaných dôkazov (napr. výsluch S. N.) by bolo tiež nevhodné a zároveň (ostatné návrhy) by boli nespôsobilé zmeniť skutkový stav vo vzťahu k tomu, že žalovaní nie sú oprávnení užívať predmetné nehnuteľnosti (druhý základný predpoklad úspechu v konaní).

Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že žalobkyňa je vlastníčkou nehnuteľností a ako vlastníčka nehnuteľností je preto aktívne vecne legitimovaná v zmysle § 126 ods. 1 O.z. domáhať sa vydania

(vypratania) nehnuteľností od toho, kto ich neoprávnene užíva. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázaný aj druhý predpoklad úspešnosti žaloby, a to, že žalovaní užívajú nehnuteľnosti a tieto užívajú bez právneho dôvodu, v dôsledku čoho žalobkyňa má právo domáhať sa ukončenia neoprávnených zásahov do jej vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, a teda domáhať sa ich vypratania. Žalobkyňa sa domáhala voči žalovaným vypratania nehnuteľnosti z dôvodu, že žalovaní ich užívajú bez právneho dôvodu, t. j. bez toho, aby s nimi bola uzavretá riadna nájomná zmluva alebo iný zmluvný vzťah, ktorý by ich oprávňoval nehnuteľnosti užívať. V konaní nebolo sporné, že medzi žalobkyňou a žalovanými nie je uzavretá nájomná zmluva ani iný obdobný zmluvný vzťah. Rovnako nebolo sporné ani to, že žalovaní nehnuteľnosti užívajú. Žalovaní odvodzovali svoje užívacie právo od súhlasu S. N., ktorý bol síce pôvodný vlastník domu, ale vlastnícke právo k nehnuteľnostiam previedol darovaním. Žalovaní boli toho názoru, že ak sa S. N. domáhal vrátenia daru od E. K., nadobudol vlastnícke právo ex lege späť, a preto je oprávnený udeliť im súhlas s užívaním. Toto tvrdenie žalovaných o vlastníckom práve S. N. bolo vyvrátené a na základe súhlasu S. N. si žalovaní užívacie právo odvodzovať nemôžu. Rovnako neobstojí ani ich tvrdenie, že užívacie právo si odvodzujú od práva S. N. z vecného bremena podľa čl. VI darovacej zmluvy z 1.1.2004. Pokiaľ aj S. N. je oprávnený užívať nehnuteľnosti, je jeho právo osobnej povahy, teda je viazané výlučne na osobu S. N.. Z tohto titulu nie je S. N. oprávnený udeliť akýkoľvek súhlas s tým, aby si užívacie právo k nehnuteľnostiam uplatňovali aj ďalšie osoby a bez akejkoľvek zákonnej alebo zmluvnej opory tak rozširovať okruh užívateľov nehnuteľností. Súd mal za preukázané, že žalovaní užívajú nehnuteľnosti bez právneho dôvodu, a preto im bola uložená povinnosť predmetné nehnuteľnosti vypratať.

Súd prvej inštancie napokon uviedol, že rozhodol na pojednávaní dňa 18.12.2020 bez účasti žalovaných, ktorí boli riadne a včas predvolaní s tým, že bola zachovaná aj zákonná lehota na prípravu na pojednávanie. Žalovaní doručili súdu dňa 18.12.2020 žiadosť o odročenie pojednávania a ospravedlnenie ich neúčasti z karanténnych dôvodov. Zákonný sudca nemal v čase rozhodovania o tom, či bude konať v neprítomnosti žalovaných, vedomosť o uvedenom ospravedlnení a o ich žiadosti o odročenie, keďže podanie žalovaných sa dostalo do dispozície zákonného sudcu až 21.12.2020, teda až po rozhodnutí súdu, že bude konať v neprítomnosti žalovaných a po vyhlásení rozsudku vo veci samej. V časti o trovách konania svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 255 ods. 1 CSP, vecne plným úspechom žalobkyne v konaní s tým, že solidárna zaviazanosť žalovaných bola vyslovená s ohľadom na to, že ich pomer na konaní sa najbližšie podobá solidarite.

V časti o zamietnutí návrhu na prerušenie konania svoje rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 164 CSP, vecne dôvodil, že žalovaní navrhli, aby súd prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 39C/42/2018, na základe žaloby S. N., o nahradenie prejavu vôle E. K. na uzavretie zmluvy o zriadení vecného bremena. Tvrdili, že svoje užívacie právo odvodzujú od užívacieho práva S. N. zriadeného ako vecné bremeno v texte darovacej zmluvy z 1.1.2004. Keďže vecné bremeno nebolo zriadené ako vecné právo a nebolo tak zapísané do katastra nehnuteľností, hoci podľa uvedených tvrdení, pôvodne E. K. takúto vôľu prejavila, domáha sa S. N. nahradenia prejavu jej vôle. Žalovaní majú za to, že v konaní sp. zn. 39C/42/2018 sa rieši otázka významná pre toto konanie. Súd prvej inštancie však bol názoru, že v konaní nie je riešená žiadna prejudiciálna otázka, ktorá by bola významná pre toto konanie. Pokiaľ by aj súd samotnej žalobe v konaní sp. zn. 39C/42/2018 vyhovel a zriadil vecné bremeno ako vecné právo, toto právo by bolo zriadené výlučne v prospech S. N.. Žalobcovia neuviedli žiadne tvrdenia, na základe ktorých by bol S. N. z titulu možného a uplatneného práva z vecného bremena oprávnený udeliť užívacie právo ďalším tretím osobám. V predmetnom konaní tak nie je riešená žiadna zásadná prejudiciálna právna otázka, ktorá by bola významná pre toto konanie a pre ktorú by súd vôbec zvažoval či konanie preruší, z ktorého dôvodu súd návrh žalovaných na prerušenie konania zamietol.

2. Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu podali včas odvolanie žalovaní 1/ a 2/, s návrhom na jeho zmenu zamietnutím žaloby, alternatívne navrhli jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu nesprávnosti a nezákonnosti napadnutého rozsudku. Dôvodili najmä tým, že neboli splnené procesné podmienky na vykonanie pojednávania a vydanie napadnutého rozhodnutia, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a to v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP.

Súd prvej inštancie vyhlásil napadnutý rozsudok na pojednávaní konanom dňa 18.12.2020, ktorým žalobe žalobkyne vyhovel, a to napriek tomu, že žalovaní z dôležitého dôvodu požiadali o odročenie nariadeného pojednávania a súčasne ospravedlnili svoju osobnú neúčast'. Uvedený postup súdu prvej inštancie považujú žalovaní za nesprávny, čo vyústilo aj do vydania nezákonného rozhodnutia,

nakoľko neboli splnené podmienky na jeho vydanie. Súd prvej inštancie svoj postup, ktorým vykonal pojednávanie bez osobnej účasti žalovaných, odôvodnil tým, že podanie žalovaných sa dostalo do dispozície zákonného sudcu až dňa 21.12.2020, teda až po rozhodnutí súdu, že bude konať v neprítomnosti žalovaných a po vyhlásení rozsudku vo veci samej. Odvolatelia s poukazom na § 183 CSP dôvodili, že písomné podanie, ktorým požiadali o odročenie, doručili na súd v raňajších hodinách v deň nariadeného pojednávania, teda dňa 18.12.2021. Pojednávanie bolo nariadené v daný deň na 13,00 hodinu, no napriek tomu, sa predmetné podanie do súdneho spisu nedostalo a navyš na potvrdení súdu o doručení predmetného písomného podania sa nenachádza ani čas podania predmetnej žiadosti, aj keď bolo podané osobne do podateľne súdu. Bežnou praxou súdov prítom je, že v prípade, ak sa zamestnanec súdu dozvie o podanej žiadosti o odročenie pojednávania, v danom prípade doručenie písomného podania do podateľne súdu, uvedenú skutočnosť bezodkladne oznámi konajúcemu sudcovi, čo sa v prejednávanej prípadnej preukázateľne nestalo, a to napriek tomu, že v danom prípade išlo o dôležité dôvody na odročenie pojednávania, ktorými boli karanténne dôvody na strane obdivoch žalovaných. Rovnako, v obdobných prípadoch si konajúci sudcovia overujú, či zo strany neprítomných strán sporu nebola medzičasom (aj krátko pred konaním nariadeného pojednávania) doručená súdu prípadná žiadosť o odročenie pojednávania, čo sa v danom prípade taktiež nestalo, napriek tomu, že tomuto postupu nebránila žiadna prekážka. V súvislosti so súčasnou pandemickou situáciou je potrebné uviesť, že požiadanie strán sporu o odročenie pojednávania z karanténnych opatrení je vysoko pravdepodobné, a preto žalovaní zastávajú názor, že zo strany súdu malo prinajmenšom dôjsť k overeniu prípadne podanému podaniu žalovaných na súd, aj s poukazom na skutočnosť, že žalovaní sa súdnemu konaniu nevyhýbajú a súdne zásielky preberajú. Z obsahu podanej žiadosti vyplýva, že žalovaní požiadali o odročenie pojednávania z dôvodu dôvodného podozrenia žalovanej 1/ na možnosť ochorenia COVID-19, na základe ktorého sa bezodkladne objednala aj na testovanie za účelom zistenia tohto ochorenia, o čom ihneď ako to bolo možné predložila aj dôkaz, z ktorého jednoznačne vyplýva termín objednaného odberu na deň 23.12.2020. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť, ako aj vedenie spoločnej domácnosti žalovanej 1/ so žalovaným 2/, bol odôvodnený dôvod na odročenie pojednávania rovnako aj na jeho strane, nakoľko existencia možného výskytu tohto ochorenia bola rovnako aj u žalovaného 2/. V prípade, ak by sa žalovaní napriek uvedeným skutočnostiam nariadeného pojednávania osobne zúčastnili, porušili by tým svoju zákonnú povinnosť a vystavili sa tak uloženiu novej pokuty za porušenie nariadených opatrení, prípadne až trestnému stíhaniu za šírenie tejto nákazlivej choroby. Teda v danom prípade si žalovaní iba plnili svoju zákonnú povinnosť v súvislosti s pandemickou situáciou, pričom záujem spoločnosti na ochrane verejného zdravia má v danom prípade nepochybne prednosť pred záujmom strany sporu (jednotlivca) na prejednaní jeho nároku, kedy za splnenia svojej zákonnej povinnosti nemôžu byť žalovaní sankcionovaní tým, že súd prejedná právnu vec bez ich osobnej účasti na pojednávaní, a to napriek podanej žiadosti o odročenie pojednávania. S poukazom na uvedené, v danej veci neboli splnené procesné podmienky na prejednanie veci v neprítomnosti žalovaných, kedy sa rozhodovalo v tak dôležitej veci ako je vypratanie nehnuteľností.

Navyše, skutkové tvrdenia strán sporu ohľadom užívacieho práva k sporným nehnuteľnostiam sú medzi stranami sporné a vzhľadom na všetky okolnosti daného prípadu, nejedná sa o jednoduché právne posúdenie veci. V tejto súvislosti žalovaní poukazujú aj na skutočnosť, že v podanej žiadosti o odročenie pojednávania žalovaní uviedli, že nesúhlasia, aby súd pojednával bez ich osobnej účasti, kedy výslovne trvali na svojej osobnej účasti na nariadenom pojednávaní. K vyhláseniu napadnutého rozsudku došlo aj napriek tomu, že žalovaní navrhli vykonať v prejednávanej veci dokazovanie, ktorého sa chceli osobne zúčastniť a prípadne klásť aj svedkom otázky.

V prípade, ak by sa odvolací súd s vyššie uvedenými odvolacími námietkami žalovaných nestotožnil, z opatrnosti žalovaní namietli aj ďalšie pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré viedli k vydaniu nesprávneho rozhodnutia, a to z dôvodu, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, ako aj že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. e/, f/ a písm. h/ CSP.

Žalovaní sa nestotožňujú s názorom súdu prvej inštancie, že sporné nehnuteľnosti užívajú bez právneho dôvodu, v dôsledku čoho má mať žalobkyňa právo domáhať sa vypratania nehnuteľností. Ako vyplýva z vyjadrení žalovaných, svoje užívacie právo odvodzujú od užívacieho práva otca žalovanej 1/ (S. N. ako pôvodného darcu predmetných nehnuteľností), ktorému patrí uvedené právo na základe darovacej zmluvy, v zmysle ktorej malo byť užívacie právo darcu k nehnuteľnosti zriadené ako vecné bremeno, ktoré malo zabezpečiť otcovi žalovanej 1/ právo doživotného bývania v predmetnej nehnuteľnosti ako určitú satisfakciu za to, že daroval nehnuteľnosti dcére žalobkyne. Súd prvej inštancie sa s uvedenou argumentáciou žalovaných nestotožnil, čo odôvodnil tým, že aj prípadné oprávnenie otca žalovanej 1/

sporné nehnuteľnosti užívať, je výlučne viazané na jeho osobu. Tak ako každá fyzická osoba má nárok na starostlivosť, či už zo strany svojich blízkych alebo tretích osôb, tak je to aj v prípade pôvodného darcu. Nakoľko mu zmluvne dojednanú starostlivosť nezabezpečuje pôvodná obdarovaná v zmysle darovacej zmluvy, túto sú nútení mu zabezpečovať práve žalovaní ako najbližší rodinní príbuzní, ktorí sa z tohto titulu aj v nehnuteľnosti zdržiavajú, na ktorých je pôvodný darca odkázaný. Aj keď vecné bremeno bolo zriadené iba v prospech otca žalovanej 1/, je potrebné v danom prípade zohľadniť aj ďalšie skutočnosti, že pôvodný darca je už vyššieho veku a má nepriaznivý zdravotný stav, ktorý si vyžaduje aj starostlivosť jeho rodinných blízkych, a preto nie je možné mu takúto starostlivosť odopierať. Otec žalovanej 1/ z titulu zriadeného vecného bremena je oprávnený užívať nehnuteľnosti v neobmedzenom rozsahu a tieto riadne užívať, pričom nie je spravodlivé od neho požadovať, aby ho nemohli dočasne užívať jeho rodinní príbuzní za účelom poskytovania mu potrebnej starostlivosti. Darovanie nehnuteľností so súčasným zriadením vecného bremena je právny vzťah, pri ktorom si nielen darca ale aj samotný obdarovaný musí byť vedomý obmedzení, ktoré v práve oprávnenej osoby z vecného bremena spočívajú, kedy povinný z vecného bremena zriaďuje vecné bremeno v prospech určitej osoby s vedomím, že táto bude nehnuteľnosť užívať ako vlastnú. S poukazom na uvedené, dočasné užívanie rodinného domu žalovanými so súhlasom pôvodného darcu, považujú v prejednávanej veci žalovaní za oprávnené. Žalovaní namietali aj postup súdu prvej inštancie, keď nevykonali dokazovanie navrhovanou svedeckou výpoveďou S. N. a listinami predloženými žalovanými, čo odôvodnil tým, že súd mal z vykonaného dokazovania zistený skutkový stav dostatočne pre rozhodnutie vo veci samej, hoci podľa názoru žalovaných vykonanie navrhnutých dôkazov má pre rozhodnutie v predmetnej veci rozhodujúci význam, a to aj z dôvodu, že pôvodný darca podal dovolanie vo veci vedenej na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 5C/125/2013, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktorým sa domáha zrušenia rozhodnutia Krajského súdu v Trnave, ktorým odvolací súd potvrdil zamietajúci rozsudok prvoinštančného súdu, ktorým žalobu pôvodného darcu zamietol. Súčasne sa podaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku domáha aj odkladu právoplatnosti napadnutých rozhodnutí súdov. Z uvedeného dôvodu, nevyhovením návrhu na vykonanie navrhovaných dôkazov, kedy súd prvej inštancie nevykonali dokazovanie v potrebnom rozsahu, vydaníu napadnutého rozhodnutia nepredchádzalo dostatočné zistenie skutkového stavu.

Spochybnili aj postup súdu prvej inštancie, ktorým zamietol návrh žalovaných na prerušenie konania. Navrhli konanie prerušiť z dôvodu, že pôvodný darca sa obrátil na príslušný súd podaním žaloby, v zmysle ktorej sa darca domáha, aby súd nahradil prejav vôle obdarovanej (dcéry žalobkyne) na uzavretie zmluvy o zriadení vecného bremena, v súčasnosti je konanie vedené na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 39C/42/2018, ktoré nebolo doposiaľ právoplatne skončené. S poukazom na § 164 CSP a na skutočnosť, že rozhodnutie súdu vo veci o nahradení prejavu vôle obdarovanej má relevantný význam aj pre rozhodnutie súdu v danej veci, nakoľko od práva pôvodného darcu nehnuteľnosti užívať si užívacie právo odvodzujú aj žalovaní, boli splnené podmienky na prerušenie konania, no napriek tomu, súd prvej inštancie tomuto návrhu nevyhoveli.

3. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaných 1/ a 2/ nevyjadrila, odvolací návrh nepodala.

4. Podľa § 234 ods. 1 a 2 CSP: (1) Súd rozhoduje uznesením, ak nerozhoduje vo veci samej. (2) Ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 162 ods. 3 CSP o zamietnutí návrhu na prerušenie konania súd rozhodne spolu s rozhodnutím vo veci samej.

Ani konzumácia takéhoto uznesenia do meritórneho rozhodnutia nemení nič na povahe takéhoto rozhodnutia ako uznesenia. Aj v týchto prípadoch rozhodnutie, ktorým súd návrh na prerušenie konania zamietol má charakter uznesenia.

Podľa § 386 písm. c/ CSP odvolací súd odmietne odvolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

Podľa § 355 ods. 2 CSP proti uzneseniu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon pripúšťa. Podľa § 357 písm. a/ až o/ CSP: Odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o a) zastavení konania, b) odmietnutí podania vo veci samej, c) odmietnutí žaloby na obnovu konania, d) návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia, e) zrušení neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia podľa § 334 a 335 ods. 1, f) návrhu na opravu chýb v písaní a počítaní a iných zrejmych nesprávností, okrem odôvodnenia, g) zamietnutí návrhu na doplnenie rozsudku, h) zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, i) návrhu na predbežnú vykonateľnosť rozsudku, j) odklade vykonateľnosti rozhodnutia, k) povinnosti zložiť zábezpeku vo veciach práva duševného vlastníctva, l) zabezpečení dôkazného prostriedku, m) nároku

na náhradu trov konania, n) prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) a § 164, o) návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia, o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia a vo veciach výkonu cudzieho rozhodnutia.

Na rozdiel od právnej úpravy v zákone č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov, bola v CSP zmenená koncepcia prípustnosti odvolania proti uzneseniu. Proti tejto forme súdneho rozhodnutia totiž vo svojej podstate odvolanie prípustné nie je. Pripúšťa sa len v tých prípadoch, ktoré sú v zákone taxatívne vypočítané. Takéto obmedzenie je podľa dôvodovej správy CSP umožnené zavedením nového inštitútu - sťažnosti (§ 239 a nasl. CSP), ktorá sa považuje za systémové opatrenie na odbremenenie odvolacích súdov. Sťažnosť sa totiž pripúšťa proti uzneseniu súdu prvej inštancie, ak bolo vydané súdnym úradníkom (vyšším súdnym úradníkom alebo súdnym tajomníkom). Tzn. že pri taxatívnom výpočte uznesení, proti ktorým je prípustné odvolanie, musí byť splnená podmienka, že ide o uznesenie vydané sudcom.

Okrem objektívnej prípustnosti odvolania (t. j. existencia uznesenia, proti ktorému zákon pripúšťa odvolanie), musí existovať aj subjektívna prípustnosť odvolania. Tzn. že odvolanie musí podať tá strana, v neprospech ktorej bolo vydané rozhodnutie (§ 359 CSP), resp. ten subjekt, ktorý má právo podať odvolanie (§ 360 a § 361 CSP). Záver o tom, že podané odvolanie je prípustné, predpokladá prijatie záveru o oboch stránkach jeho prípustnosti (tak objektívnej ako aj subjektívnej).

Z vyššie uvedeného vyplýva, že prípustnosť odvolania proti uzneseniu, ktorým súd prvej inštancie rozhodol o zamietnutí návrhu žalovaných 1/ a 2/ na prerušenie konania z § 357 CSP vyvodit' nemožno. Nepřípustnosť odvolania znamená, že zákon výslovne vylučuje možnosť rozhodnutie súdu prvej inštancie napadnúť riadnym opravným prostriedkom. Výpočet prípadov, v ktorých je prípustné podať odvolanie proti uzneseniu treba považovať za taxatívny a možno ho rozšíriť len zákonom.

Civilný sporový poriadok upravuje odvolanie ako procesný úkon, ktorým (po splnení zákonom stanovených podmienok) môže strana dosiahnuť jednak preskúmanie rozhodnutia súdu prvej inštancie, jednak jeho zrušenie a tiež opätovné prejednanie veci súdom prvej inštancie, avšak len pokiaľ to zákon pripúšťa. V zmysle ust. § 355 ods. 2 CSP v spojení § 357 CSP však odvolanie v danom prípade nie je prípustné (prípustnosť odvolania proti rozhodnutiu súdu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania nepripúšťa ani iný zákon).

Keďže v danom prípade odvolanie smeruje proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie aj v časti výroku, proti ktorému nie je odvolanie prípustné, odvolací súd odvolanie žalovaných 1/ a 2/ vo vzťahu k III. výroku rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalovaných 1/ a 2/ na prerušenie konania v súlade s ust. § 386 písm. c/ CSP odmietol.

Na vyššie uvedenom závere nič nemení ani nesprávne poučenie súdu prvej inštancie o prípustnosti odvolania, keď ust. § 362 ods. 3 CSP poskytuje stranám ochranu len v prípade nesprávnosti poučenia o nepřípustnosti odvolania. Súd prvej inštancie nesprávnym poučením o možnosti podania odvolania proti rozhodnutiu v časti o zamietnutí návrhu na prerušenie konania nezaložil možnosť podania odvolania proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je zo zákona odvolanie prípustné.

Uplatnený opravný prostriedok nebolo možné považovať ani za sťažnosť v zmysle § 239 a nasl. CSP, nakoľko napádané rozhodnutie súdu prvej inštancie nebolo vydané súdnym úradníkom ale sudcom.

5. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení CSP, účinného od 1.7.2016, ktorým bol zrušený zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších zmien a doplnení, keďže podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a podľa ods. 2 vety prvej rovnakého ustanovenia právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranami, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon vo vzťahu k jeho I. a II. výroku odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 a 2 CSP v spojení s § 357 písm. m/ CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. a/, b/, e/, f/ a h/ CSP), preskúmal rozhodnutie v účinne napadnutých častiach (I. a II. výrok rozsudku) v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaných je čiastočne dôvodné.

6. Jednou z odvolacích námietok žalovaných, avšak zásadnou, bolo namietanie nesprávneho procesného postupu súdu prvej inštancie, ktorým procesným postupom súd prvej inštancie znemožnil

žalovaným uskutočniť všetky im patriace procesné práva (právo zúčastniť sa pojednávania, právo navrhnovať dôkazy), keďže súd prvej inštancie napriek epidemiologickej situácii a karanténnym opatreniam nevyhovel žiadosti žalovaných o odročenie pojednávania nariadeného na deň 18.12.2020, uskutočnil pojednávanie v ich neprítomnosti (hoci neúčast' na ňom žalovaní 1/ a 2/ ospravedlnili, požiadali o odročenie pojednávania a nesúhlasili s prejednaním veci v ich neprítomnosti), vec prejednal a vo veci rozhodol napadnutým rozsudkom.

Odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožnil strane realizáciu jej procesných práv, ktoré jej CSP priznáva a v dôsledku takéhoto nesprávneho postupu súdu bola strana vylúčená z ich realizácie v konaní; k odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen faktickou činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Ide najmä o prípady, keď súd znemožnil strane vykonať v priebehu konania práva priznané jej procesným predpisom, a to najmä právo zúčastniť sa pojednávania, právo predniesť, či doplniť svoje návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia a pod.. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že súdy musia poskytovať v civilnom sporovom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola účinne zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov všetkých subjektov zúčastnených na konaní.

Podľa čl. 48 ods. 2 vety prvej Ústavy Slovenskej republiky (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Podľa § 177 ods. 1 CSP súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie.

Podľa § 178 ods. 1 a 2 CSP: (1) Ak je strana zastúpená zástupcom na celé konanie, súd na pojednávanie spravidla predvolá len zástupcu; stranu súd predvolá, ak je nevyhnutné vykonať jej výsluch. (2) Predvolanie sa doručuje strane alebo jej zástupcovi tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať.

Podľa § 179 ods. 1 CSP pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona.

Podľa § 180 CSP po vyvolaní veci súd zistí, či sa dostavili osoby, ktoré boli na pojednávanie predvolané. Ak sa tieto osoby nedostavili, súd rozhodne, či sa pojednávanie bude konať v ich neprítomnosti, a otvorí pojednávanie.

Podľa § 183 ods. 1 až 4 CSP: (1) Pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Pojednávanie môže byť na návrh strany odročené len vtedy, ak sa strana alebo jej zástupca z dôležitých dôvodov nemôže dostaviť na pojednávanie a zároveň od nich nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť. (2) Od advokáta možno okrem dôvodov, ktoré nastali krátko pred pojednávaním a okrem prípadu, ak advokát súdu preukáže, že strana, ktorú zastupuje, odôvodnene trvá na osobnom zastúpení týmto advokátom, vždy spravodlivo žiadať, aby sa dal zastúpiť iným advokátom. Od strany možno vždy spravodlivo žiadať, aby sa dala na ďalšom pojednávaní zastúpiť inou osobou, ak k odročeniu pojednávania došlo z dôvodu jej nepriaznivého zdravotného stavu. (3) Strana, ktorá navrhuje odročenie pojednávania, oznámi súdu dôvod bezodkladne po tom, čo sa o ňom dozvedela alebo mohla dozvedieť, alebo ho s prihliadnutím na všetky okolnosti mohla predpokladať. (4) Ak súd zistí, že stranou uvedený dôvod na odročenie pojednávania nie je dôležitý, bezodkladne o tom upovedomí stranu, ktorá odročenie navrhla. Strana, ktorá navrhuje odročenie pojednávania, je povinná uviesť telefónne číslo alebo elektronickú adresu, na ktorú ju možno upovedomiť o rozhodnutí súdu o jej návrhu na odročenie pojednávania.

Podľa § 184 ods. 1 a 2 CSP: (1) Súd rozhodne o odročení pojednávania bezodkladne; o tom upovedomí tých, ktorí boli na pojednávanie predvolaní. Súd uvedie deň, keď sa bude konať nové pojednávanie. (2) Ak došlo k odročeniu pojednávania z dôvodov uvedených stranou a tieto dôvody neboli súdu následne preukázané alebo ich nemožno považovať za dôležité, súd môže rozhodnúť, že na ďalšie návrhy o odročenie pojednávania nebude prihliadať. (3) Ak súd rozhodne podľa odseku 2, uloží strane, aby sa na ďalšie pojednávanie dostavila alebo si na toto pojednávanie ustanovila zástupcu.

Právo na spravodlivé prejednanie veci zahŕňa v sebe najmä princíp „rovnosti zbrani“, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a ďalšie požiadavky spravodlivého súdneho konania. Konaním súdu sa rozumie jeho procesný postup. Konanie súdu v súlade so zákonom musí vykazovať určitú kvalitu a v materiálnom ponímaní zabezpečovať tak právo na súdnu ochranu. Procesný postup súdu pri konštituovaní rozhodnutia, ktorý nenachádza oporu v zákone, je preto potrebné považovať za závažnú vadu nenaplnujúcu materiálnu stránku práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivý proces, ktorá v

konečnom dôsledku objektívne bráni riadnemu (účinnému a efektívnemu) uplatneniu dôležitých procesných práv strán sporu. Nemožno opomenúť, že procesný úkon strany sporu, ktorý má podstatný vplyv na ďalšie súdne konanie, je možné považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu. Ak je strana sporu z uplatnenia tohto procesného úkonu vylúčená alebo v značnej miere obmedzená pri jeho uplatnení v dôsledku nesprávneho postupu súdu, dochádza v takomto prípade k stavu, kedy sa jej postupom súdu odníma možnosť konať pred súdom, porušuje ústavné právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces.

Základným právom strany je, aby jej vec bola prejednaná v jej prítomnosti (tiež čl. 38 ods. 2 Ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd, obdobne čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).

V predmetnej veci z obsahu spisu o.i. vyplýva, že súdom prvej inštancie bolo určené pojednávanie na deň 13.11.2020, na ktoré boli predvolaní splnomocnenkyňa žalobkyne a žalovaní 1/ a 2/. Splnomocnenkyňa žalobkyne si predvolanie prevzala 23.9.2020, žalovaná 1/ si predvolanie prevzala 16.10.2020 (na adrese C. XXXX/XXD, T.) a žalovaný 2/ rovnako 16.10.2020 (na adrese A. XX, T.), keď predtým žalovanému 2/ predvolanie doručované na doručovaciu adresu A. XX, T., nebolo doručené z dôvodu „adresát neznámy“ a predvolanie doručované žalovanej 1/ na adresu C. XXXX/XXD, T., nebolo doručené z dôvodu „adresát neznámy“. Z e-mailu z 11.11.2020 (na čl. 211 rub), ktorého odosielateľom bol zákonný sudca a adresátom splnomocnenkyňa žalobkyne, vyplýva, že sudca oznámil splnomocnenkyňi žalobkyne, že pojednávanie v predmetnej veci, vytyčené na 13.11.2020 o 9.30 hod. bude odročené bez prejednávania, pojednávania sa preto nemusí zúčastniť a nový termín pojednávania jej bude oznámený. Podľa úradného záznamu sudcu z 11.11.2020 (na čl. 211 rub) bola telefonicky kontaktovaná splnomocnenkyňa žalobkyne a bola informovaná, že z dôvodu závady pri doručovaní predvolania žalovanej 1/ bude termín pojednávania 13.11.2020 odročený, čo splnomocnenkyňa žalobkyne vzala na vedomie. Podľa úradného záznamu sudcu z 11.11.2020 (na čl. 211 líc), bola dňa 11.11.2020 opätovne telefonicky kontaktovaná splnomocnenkyňa žalobkyne vzhľadom na nové skutočnosti týkajúce sa doručenia predvolaní žalovaným 1/ a 2/, súd jej oznámil, že dňa 13.11.2020 sa bude pojednávať. V podaní „Žiadosť o odročenie pojednávania. Návrh na prerušenie konania.“ z 10.11.2020 (doručené súdu prvej inštancie 11.11.2020) žalovaní 1/ a 2/ požiadali o odročenie pojednávania nariadeného na 13.11.2020, a to z dôvodu prijatých karanténnych opatrení vzhľadom na súčasnú epidemiologickú situáciu ako aj vzhľadom na skutočnosť, že žalovaní majú dve maloleté deti, ktoré svojou účasťou na pojednávaní nechcú vystavovať riziku vzniku koronavírusového ochorenia, pričom nesúhlasia, aby súd pojednával v ich neprítomnosti, z ktorého dôvodu žiadali, aby súd ich žiadosti vyhovel a týmto súčasne ospravedlnili aj ich osobnú neúčasť na nariadenom pojednávaní. Súčasťou tohto podania bol aj návrh na prerušenie konania, žalovaní navrhli, aby súd z dôvodu hospodárnosti a účelnosti prerušil konanie do právoplatného skončenia konania o nahradenie prejavu vôle vedeného na OS Trnava pod sp. zn. 39C/42/2018.

V úradnom zázname z 12.11.2020 (čl. 213) sudca uviedol, že 11.11.2020 bolo súdu doručené písomné ospravedlnenie žalovaných z pojednávania vytyčeného na 13.11.2020 o 9.30 hod. a návrh na odročenie pojednávania, z dôvodu karanténnych opatrení pre nepriaznivú epidemiologickú situáciu a z dôvodu, že majú malé deti, ktoré nechcú vystaviť riziku. Žalovaní na podaní neuviedli žiadny telefonický alebo e-mailový kontakt, na ktorý by im súd oznámil, či ich návrhu na odročenie vyhovie. Zákonný sudca bol o podaní informovaný súdnou tajomníčkou dňa 12.11.2020. Súd, z dôvodu, že nedisponoval žiadnym kontaktom na žalovaných, telefonicky kontaktoval splnomocnenkyňu žalobkyne, či vzhľadom na predchádzajúcu mimosúdnu komunikáciu nedisponuje kontaktom na žalovaných. Splnomocnenkyňa žalobkyne oznámila súdu telefónne číslo XXXX/XXX XXX, ktoré malo byť evidované na účastníka E. H.. Súd následne vykonal telefonát na uvedené telefónne číslo s tým, že po predstavení sa spýtal kontaktovanej osoby, či ide o E. H., kontaktovaná osoba potvrdila, že je E. H., následne jej súd oznámil, že v konaní sp. zn. 10C/134/2016 vo veci žalobkyne JUDr. K. proti žalovaným E. H. a K. H., bola súdu doručená žiadosť o odročenie a ich ospravedlnenie z pojednávania vytyčeného na 13.11.2020. Súd oznámil kontaktovanej osobe, že tento dôvod na odročenie nie je podľa názoru súdu dôležitý dôvod na odročenie a pojednávanie sa dňa 13.11.2020 bude konať, s tým, že majú právo sa na ňom zúčastniť. Na otázku E. H., či súd o tom informoval aj jej právneho zástupcu, súd oznámil, že v danom konaní menovaná nie je právne zastúpená. Zároveň požiadala menovanú, aby mu poskytla kontakt (e-mail, telefónne číslo) na manžela K. H.. E. H. uviedla, že o rozhodnutí súdu ohľadom neodročenia pojednávania bude manžela K. H. informovať.

Zo zápisnice o pojednávaní z 13.11.2020 vyplýva, že tohto pojednávania sa žalovaní 1/ a 2/ nezúčastnili, rovnako ani žalobkyňa a prítomná bola iba splnomocnenkyňa žalobkyne, súd pojednával v neprítomnosti žalobkyne a žalovaných 1/ a 2/, pojednávanie bolo odročené za účelom doručenia listín žalovaným 1/ a

2/ a vykonania dokazovania na termín 18.12.2020 s tým, že prítomná splnomocnenkyňa žalobkyne vzala termín na vedomie, zaviazala sa dostaviť bez písomného predvolania a mali byť volaní žalovaní 1/ a 2/. Podľa úpravy na č. I. 217 bol daný pokyn na doručenie predvolania na termín pojednávania 18.12.2020 a kópií listín žalovanej 1/ na adresu C. XXXX/XXD, T. a žalovanému 2/ na adresu A. XX, T.. Žalovanej 1/ predvolanie na termín 18.12.2020 na adrese C. XXXX/XXD v T. nebolo doručené z dôvodu „adresát neznámy“, avšak prevzala predvolanie na adrese A. XX, T. - K. dňa 9.12.2020. Žalovaný 2/ prevzal predvolanie na adrese A. XX, T. - K., a to dňa 2.12.2020.

Zo zápisnice o pojednávaní z 18.12.2020 vyplýva, že na uvedenom pojednávaní, ktoré začalo o 13.00 hod. bola prítomná iba splnomocnenkyňa žalobkyne, strany neboli prítomné a súd pojednával v neprítomnosti žalobkyne a žalovaných 1/ a 2/, vykonal dokazovanie, uznesením vyhlásil dokazovanie za skončené a vyhlásil napadnutý rozsudok. Zápisnica o pojednávaní je žurnalizovaná v spise na č. I. 228 a 229.

Na č. I. 232 je založené podanie žalovanej 1/ „Žiadosť o odročenie pojednávania. Ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní.“ zo 17.12.2020 (ktoré podľa úradného záznamu rukou napísaného na podaní bolo predložené 21.12.2020, nečitateľný podpis), doručené osobne do podateľne súdu 18.12.2020 o 8.40 hod., z ktorého podania vyplýva, že žalovaná 1/ žiada konajúci súd o odročenie pojednávania nariadeného v predmetnej právnej veci na 18.12.2020 o 13.00 hod., a to z dôvodu, že od včerajšieho dňa začala pociťovať príznaky ochorenia COVID-19, kedy sa z uvedeného dôvodu aj objednala na testovanie za účelom zistenia tohto ochorenia, o čom dodatočne predloží aj doklad. O odročenie pojednávania rovnako žiada aj z dôvodu, že žije v spoločnej domácnosti so žalovaným 2/, u ktorého z uvedeného dôvodu rovnako existuje možnosť výskytu tohto ochorenia. V záujme ochrany zdravia ostatných účastníkov konania a zamestnancov súdu, ako aj s poukazom na to, že žalovaná 1/ trvá na svojej účasti na nariadenom pojednávaní a nesúhlasí, aby súd pojednával bez jej osobnej účasti, požiadala súd, aby jej žiadosti vyhovel. Vzhľadom na podanie predmetnej žiadosti týmto žalovaná 1/ ospravedlňuje svoju osobnú neúčasť a rovnako ospravedlňuje aj osobnú neúčasť žalovaného 2/ na nariadenom pojednávaní. Prílohou tohto podania je e-mail zo 17.12.2020 o 20.03 hod. od odosielateľa NZCI Moje eZdravie adresátovi E., podľa ktorého bol termín odberu naplánovaný na základe požiadavky na termín 23.12.2020 o 14.00 hod. v T., adresátka bola usmernená aby dodržiavala karanténu a bezpečné vzdialenosti od ostatných ľudí.

Súd prvej inštancie napriek tomu na pojednávaní 18.12.2020 rozhodol uznesením, že bude pojednávať v neprítomnosti strán a na tomto pojednávaní vo veci aj rozhodol napadnutým rozsudkom. Žalovaní 1/ a 2/ však žiadali pojednávanie odročiť z dôležitého dôvodu (pre krátkosť času od zistenia dôležitého dôvodu by nebolo spravodlivé od nich žiadať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť), súd prvej inštancie preto nepostupoval správne a v súlade s CSP, keď na pojednávaní dňa 18.12.2020 vec prejednal a aj rozhodol v neprítomnosti žalovaných 1/ a 2/.

Súd prvej inštancie inak ani nespochybil včasnosť a dôvodnosť ospravedlnenia žalovaných z neúčasti na pojednávaní dňa 18.12.2020 ani žiadosti o odročenie pojednávania (boli doručené osobne do podateľne súdu viac ako 4 hodiny pred pojednávaním), uviedol iba, že zákonný sudca nemal v čase rozhodovania o tom, či bude konať v neprítomnosti žalovaných, vedomosť o uvedenom ospravedlnení a o ich žiadosti o odročenie, keďže podanie žalovaných sa dostalo do dispozície zákonného sudcu až 21.12.2020, teda až po rozhodnutí súdu, že bude konať v neprítomnosti žalovaných a po vyhlásení rozsudku vo veci samej, k čomu však odvolací súd uvádza, že nepredloženie podania žalovaných (obsahujúceho ospravedlnenie z neúčasti na pojednávaní a žiadosť o odročenie pojednávania) administratívnymi pracovníkmi súdu zákonnému sudcovi včas nemôže byť na ujmu strane (žalovaným). Podľa § 3 ods. 1 písm. a/ zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení účinnom ku dňu 18.12.2020 (ďalej aj „COVID zákon“) v čase mimoriadnej situácie alebo núdzového stavu súdy vykonávajú pojednávania, hlavné pojednávania a verejné zasadnutia len v nevyhnutnom rozsahu.

Podľa Čl. 5 ods. 1 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení účinnom ku dňu 18.12.2020 núdzový stav môže vláda vyhlásiť len za podmienky, že došlo alebo bezprostredne hrozí, že dôjde k ohrozeniu života a zdravia osôb, a to aj v príčinnej súvislosti so vznikom pandémie, životného prostredia alebo k ohrozeniu značných majetkových hodnôt v dôsledku živelných pohromy, katastrofy, priemyselnej, dopravnej alebo inej prevádzkovej havárie; núdzový stav možno vyhlásiť len na postihnutom alebo na bezprostredne ohrozenom území.

Podľa dôvodovej správy k § 3 COVID zákona navrhované ustanovenie rieši problematiku vykonávania pojednávania, hlavného pojednávania a verejného zasadnutia súdmi v čase mimoriadnej situácie a

núdzového stavu. Podstatou právnej úpravy je docieľiť taký stav, aby sudy vykonávali pojednávania len v nevyhnutnom rozsahu. Minimalizuje sa tak potreba presúvania účastníkov konania a ich právnych zástupcov na sudy, resp. koncentrácie viacerých osôb v pojednávacích miestnostiach súdov. Právna úprava v písmene a) neznamená, že sudy nesmú uskutočňovať pojednávania, ale je opatrením, ktoré má vykonávanie pojednávania obmedziť len na nevyhnutné minimum. Medzi to "nevyhnutné minimum" možno zaradiť najmä hlavné pojednávania vo väzobných veciach v trestných konaniach, pojednávania úkonov v konaniach starostlivosti súdu o maloletých a v iných konaniach úkonov, bez ktorých uskutočnenia hrozí nenávratná škoda alebo iný vážny neodvratný následok. V konkrétnom prípade to bude vecou úvahy zákonného sudcu (senátu). Právna úprava je v tomto prípade naviazaná na stav mimoriadnej situácie a núdzový stav, pričom sa bude aplikovať v takom rozsahu z hľadiska územnej pôsobnosti v akom je vyhlásená mimoriadna situácia alebo núdzový stav.

Núdzový stav v období pretrvávajúcej mimoriadnej situácie v súvislosti s pandémiou COVID-19 bol vyhlásený 3-krát vládou SR podľa Čl. 5 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov, v súvislosti s vykonávaním niektorých opatrení hospodárskej mobilizácie prijatých vládou SR na zamedzenie šírenia infekčného ochorenia COVID-19 a to:

- Vyhlásený od dňa 16. marca 2020 (uznesenie vlády SR č. 114 zo dňa 15.03.2020, publikované v Zbierke zákonov č. 45/2020), ukončený uplynutím 13. júna 2020 (uznesenie vlády SR č. 366 zo dňa 10.06.2020, publikované v Zbierke zákonov č. 147/2020).

- Vyhlásený od dňa 1. októbra 2020 (uznesenie vlády SR č. 587 zo dňa 30.09.2020, publikované v Zbierke zákonov č. 268/2020), ukončený uplynutím 14. mája 2021 (uznesenie vlády SR č. 260 zo dňa 14.05.2021, publikované v Zbierke zákonov č. 175/2021)

- Vyhlásený od dňa 25. novembra 2021 (uznesenie vlády SR č. 695 zo dňa 24.11.2021, publikované v Zbierke zákonov č. 428/2021), ukončený uplynutím 22. februára 2022.

V preskúmvanej veci súd prvej inštancie nariadil a uskutočnil pojednávanie, na ktorom rozhodol napadnutým rozsudkom vo veci samej, na deň 18.12.2020, teda v čase trvania núdzového stavu vyhláseného na území Slovenskej republiky. Z obsahu napadnutého rozsudku nie je zrejmä úvaha zákonného sudcu, prečo pojednávanie v preskúmvanom prípade považoval za tzv. nevyhnutné minimum, ktoré bolo potrebné vykonať, resp. v čom hrozila nenávratná škoda alebo iný vážny neodvratný následok pre prípad, že by sa pojednávanie neuskutočnilo, resp. ani odvolací súd nezistil žiaden takýto dôvod pre uskutočnenie pojednávania vo veci. Žalovaní mali nepochybne dôvod domnievať sa, že pojednávanie nariadené na deň 18.12.2020 sa neuskutoční z dôvodu pretrvávania núdzového stavu vyhláseného na území Slovenskej republiky a ich žiadosti o odročenie pojednávania z karanténnych dôvodov a ich neúčast' na nariadenom pojednávani tak bola ospravedlňiteľná. Odvolací súd konštatuje, že obsah spisu nedáva žiaden podklad, ktorý by umožňoval prijať záver, že uskutočnenie pojednávania v konaní pred súdom prvej inštancie dňa 18.12.2020 bez účasti žalovaných, by bolo vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti opodstatnené. Odvolacia námietka žalovaných o pochybení v procesnom postupe súdu prvej inštancie je tak dôvodná, postupom súdu prvej inštancie došlo k porušeniu práva strán na spravodlivý súdny proces, keďže im bolo znemožnené realizovať ich procesné práva.

Odvolací súd dospel k záveru, že zo strany súdu prvej inštancie došlo k takému nesprávnemu procesnému postupu, ktorý znamenal odňatie možnosti strane sporu aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Pod porušením práva na spravodlivý súdny proces treba rozumieť taký procesný postup súdu, ktorým súd zasiahol do ústavou, resp. Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, garantovaných práv odvolateľa, v dôsledku čoho bolo odvolateľovi znemožnené domáhať sa práva na súdnu ochranu prostriedkami, ktoré mu zákon priznáva.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) každý sa môže zákonom ustanoveným postupom domáhať svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti, a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že výklad a používanie jednotlivých ustanovení CSP musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov/strán na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať. Ak osoba (fyzická alebo právnická) splní predpoklady ustanovené

zákonem, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2001 sp. zn. II. ÚS 14/2001 a z 13. novembra 2002 sp. zn. II. ÚS 132/02).

Tým, že súd prvej inštancie tak nepostupoval, vylúčil žalovaných z realizácie ich ústavných procesných práv - účasť na pojednávaní s možnosťou navrhnuť dôkazy, vyjadriť sa k nim ako aj k ďalším skutočnostiam v konaní (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 69/2008).

Odvolací súd preto podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti o vyhovení žalobe vo veci samej a v časti o náhrade trov konania (I. a II. výrok) a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V danej veci súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane (žalovaným), aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok nebolo možné v konaní pred odvolacím súdom napraviť (odvolacie konanie nenahrádza konanie pred súdom prvej inštancie). Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, ktoré viedli k zrušeniu rozhodnutia vo veci samej, odvolací súd sa ďalšími námietkami uvádzanými v odvolacom konaní nezaoberal, keďže neboli spôsobilé ovplyvniť jeho rozhodnutie.

7. Povinnosťou súdu prvej inštancie (viazaného právnym názorom odvolacieho súdu) tak bude v ďalšom konaní umožniť stranám v konaní, teda aj žalovaným účasť na pojednávaní a následne vo veci opätovne rozhodnúť. Pri vykonávaní dokazovania bude súd prvej inštancie okrem prejednávacej zásady a zásady kontradiktórnosti konania, aplikovať aj zásadu predvídateľnosti postupu súdu. Svoj právny záver zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania dá odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (rozhodnutia Ústavného súdu napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

8. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvej inštancie i o trovách tohto odvolacieho konania.

9. Toto uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. (§ 425 CSP)

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil. (§ 426 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods.1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods.2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Súd vždy poučí strany o ich práve zvoliť si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci. (§ 160 ods. 2 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods.1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods.2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods. 2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)